

УДК 159.9.072.432;159.99.+316.613.5
П 86

Наукове видання

*Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
кафедрою теоретичної та практичної психології
(протокол № 1 від 02 вересня 2020)*

Упорядники:

Н. В. Партико, к. психол. наук, доц.;
Я. С. Андрушко, к. психол. наук, доц.

ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЙ

Збірник тез

I Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції

П 86 Психологічні умови благополуччя персоналу організацій: тези I Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, 15–17 жовтня 2020 р. — Львів : Національний університет «Львівська політехніка», 2020. — 234 с.

ISBN 978-617-7809-49-3

Збірник містить тези доповідей учасників I Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Психологічні умови благополуччя персоналу організацій», яка відбудеться 15-17 жовтня 2020 року в Інституті права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка».

У наукових розвідках українських вчених і молодих науковців актуалізовано проблему благополуччя особистості та персоналу організацій у сучасних реаліях, а також розкрито шляхи та умови формування благополуччя в мінливих реаліях суспільства.

Опубліковано в авторській редакції

Упорядники:

Н. В. Партико, канд. психол. наук, доцент
Я. С. Андрушко, канд. психол. наук, доцент

УДК 159.9.072.432;159.99.+316.613.5

ISBN 978-617-7809-49-3

© Національний університет
«Львівська політехніка», 2020

Підписано до друку 01.10.2020. Формат 60x84 1/16
Папір офсетний. Друк різнографія
Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 13,6
Тираж 300 пр.

ТзОВ «Галицька видавнича спілка»
вул. Туган-Барановського, 24, м. Львів, 79005
тел.(032)276-37-99
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №198

Віддруковано:
СПД ФОП Марусич М.М.
м. Львів, пл. князя Я. Осмомисла, 5/11
тел/факс: (032)261-51-31
e-mail: interprint-m@ukr.net

що включає в себе фізичне, душевне, духовне та соціальне здоров'я. Отримані результати також можуть бути застосовані в побудові навчальних програм та курсів психології здоров'я та психогієни особистості.

Греченко М. С., Грубі Т. В.

Психологічне здоров'я спортсменів різного рівня професійної кваліфікації

Психологічне здоров'я є необхідною умовою розвитку особистості та визначається як стан душевного благополуччя, стан балансу та гармонії, при якому людина здатна реалізувати свій особистісний потенціал, долати життєві труднощі та стреси, продуктивно працювати.

До рис психологічно здорової особистості відносять особистісну зрілість, відповідальність, цілісність і гармонійність, соціальну інтегрованість, адаптивність, емоційну саморегуляцію, спрямованість до аутентичності, конгруентність. Г. Оллпорт також виділяє таку рису психологічно здорової особистості як самооб'єктивність, що виявляється через чітке уявлення про власні сильні та слабкі сторони, почуття гумору.

Спортивна діяльність вимагає від спортсмена високих результатів, тож її специфіка може суттєво впливати на психологічне благополуччя особистості. Прагнення до спортивної досконалості, завищені стандарти виконання діяльності в поєднанні з тенденцією до критичного ставлення до своїх спортивних досягнень є стресовими чинниками спортивної діяльності, що дестабілізують психоемоційний стан спортсменів. Професійне заняття спортом передбачає постійне вдосконалення умінь та навичок, пов'язаних із певним напрямком спортивної діяльності, чітку організацію та регламентацію, що може також стимулювати розвиток перфекціоністської поведінки у спортсменів.

Високий рівень перфекціонізму, як прагнення до ідеального результату у спортивній діяльності може викликати почуття емоційної напруги, неспокою, що, у свою чергу, спричинює певний вплив на фізичний та психічний потенціал спортсмена.

За результатами дослідження рівня перфекціонізму у спортсменів різного рівня професійної кваліфікації, участь у якому брали 40 спортсменів Олімпійського коледжу імені Івана Піддубного, було виявлено, що перфекціонізм є обов'язковою характеристикою спортсмена високого рівня професійної кваліфікації, а, отже, неодмінно впливає на його рівень психологічного благополуччя. За результатами методики «Велика тривимірна шкала перфекціонізму» М. Сміта та інших в адаптації Грубі Т., високий рівень «жорсткого перфекціонізму» виявився у 27,5% спортсменів, загальний рівень майстерності є вище середнього, тобто у кандидатів у майстри спорту, майстрів спорту, а також у майстрів спорту міжнародного класу. За результатами досліджень, спортсменам з високим рівнем спортивної

професійне благополуччя. Люди з високим професійним благополуччям мають важливу мету у житті і план реалізації своїх цілей. У більшості випадків у них є керівник, який допомагає у реалізації задуманого.

У рамках дослідження благополуччя персоналу організації (професійного благополуччя), важливу роль відіграє особистість керівника. Особистість керівника – це нова соціокультурна форма існування психіки людини як біологічної істоти, яка представляє собою цілісність, здатну до саморозвитку, самовизначення, свідомої предметної діяльності, поведінки і саморегуляції та має унікальний і неповторний внутрішній світ.

Успішність управлінської праці та благополуччя персоналу залежать від міри сформованості професійно важливих якостей керівника.

До таких професійно важливих якостей належать: прагнення до лідерства, комунікативна компетентність, здатність здійснювати системний аналіз ситуацій, здатність приймати управлінські рішення, володіти теорією і практикою конфліктології, розвинений соціальний інтелект, стресостійкість, самовладання і володіння навичками саморегуляції емоційних станів, здатність спонукати персонал до творчих форм діяльності, вміння працювати з персоналом, вміння спілкуватися, взаємодіяти, переконувати, тобто будувати необхідні зв'язки в колективі організації, в тому числі і неформальні.

У переліку якостей важливу роль відіграє розвинений соціальний інтелект. Соціальний інтелект визначається як здатність людини розуміти самого себе та інших у постійній зміні психічних станів та міжособистісних стосунків, розуміти і прогнозувати результати як власної поведінки, так і поведінки партнерів по взаємодії.

Соціальний інтелект – відносно нове поняття психології, яке знаходиться у процесі розвитку і уточнення. Останнім часом сформувалася думка, що соціальний інтелект представляє собою чітку і узгоджену групу ментальних здібностей, пов'язаних з обробкою соціальної інформації, групу здібностей які фундаментально відрізняються від тих які лежать в основі більш «формального» мислення, що перевіряється тестами «академічного» інтелекту. Соціальний інтелект визначає рівень адекватності та успішності соціальної взаємодії.

Виокремлюють 4 рівні соціального інтелекту: низький, середній, високий та дуже високий. Чим вищий рівень соціального інтелекту, тим більш розвинені саморегуляція, впевненість у собі, здатність впливати. Чим нижчий рівень соціального інтелекту, тим більше в ньому представлені сором'язливість, агресивність, рефлексивність, особисті проблеми (внутрішня конфліктність), виснажливність, некоммунікабельність (аутистичність, відчуженість, самотність).

поведінки, істотно впливає на усі сторони життєдіяльності. Ціннісне самовизначення є складним соціально-психологічним феноменом, який характеризує спрямованість особи, визначає загальний підхід людини до світу і самої себе, тим самим надаючи сенс і напрям особистим позиціям, вчинкам, поведінці.

Характерною зміною ціннісних орієнтацій молоді є перевага особистісних пріоритетів, юнаки на перше місце ставлять здоров'я, свої захоплення та інтереси, кар'єру та професію, гроші, фінансову незалежність від старших, а дівчата – здоров'я, сім'ю, кохання. Це важлива тенденція, що характеризує зміни цінностей молоді – відверта перевага індивідуалізму, акцент на особистісно-сімейних інтересах.

Формування цінностей в юнацькому віці відбувається під впливом соціуму, адже усі норми та цінності запозичуються молоддю з культур дорослого суспільства: батьків, сім'ї, друзів, вчителів, знайомих, засобів масової інформації. Члени сім'ї, як і педагоги, представники людської культури, повинні направляти юних осіб на вищі цінності, ставлячи перед собою завдання сформувати переважне ставлення до них. Для юнаків є важливою думка дорослих, адже вони надають підтримку для вдосконалення власної системи саморегуляції, розвитку самостійності та цілеспрямованості молодого покоління. Також, на формування ціннісного самовизначення юнаків впливають ЗМІ, тому що вони контролюють значну частину дозвілля молодіжної аудиторії та виступають важливим інструментом формування соціальних настанов, ціннісних орієнтацій молоді. Не варто забувати про вплив шкіл і ВНЗ, там молоді люди отримують необхідні знання та навички, набувають нові особистісні якості.

Висновки. Розглядаючи психологічне благополуччя, як інтегральний показник ступеня реалізованості особистістю власної спрямованості, що суб'єктивно проявляється у відчутті щастя, задоволеність життям та собою, можна виділити взаємозв'язок об'єктивних факторів, зокрема зв'язок благополуччя з формуванням цінностей особистості, що впливають на його рівень і мають тісний зв'язок з психічними процесами особистості.

Ожубко Г. В.

Вплив керівника організації на благополуччя персоналу

Поняття благополуччя трактується як спокійне, забезпечене життя, перебування у стані успіху, перемоги, відсутність негативних подій у житті, або життя без невдач і потрясінь.

Основні складові благополуччя людини: професійне благополуччя, соціальне благополуччя, фінансове і фізичне благополуччя та благополуччя у середовищі проживання. Серед перерахованих складових благополуччя людини найголовнішу роль відіграє

майстерності властивий високий рівень «жорсткого перфекціонізму», що виражається у сталій вимогливості до себе щодо бездоганного та безпомилкового виконання спортивної діяльності. «Перфекціонізм орієнтований на себе», а також рівень прояву «проблеми із самооцінкою» виражаються на одному рівні та складають 35%. І. Матієшин стверджує, що специфіка здійснення спортивної діяльності підтверджує конструктивні перфекціоністські тенденції її прояву: перфекціонізм є необхідним атрибутом змагання та суперництва спортсменів, викликає вироблення психічних якостей, які сприяють досягненню перемоги, формуванню мотивації успіху, підтримці наполегливості у досягненні поставленої мети незалежно від зовнішніх чинників. Л. Сорокіна вважає, що спорт, орієнтований на досягнення високих результатів, закріплює перфекціоністські установки у спортсменів.

Високий рівень психоемоційної напруги, зумовлений вимогливістю спортивної діяльності може виснажувати психологічні ресурси. Тож, можна припустити, що існує напруження може компенсуватися шляхом залежної поведінки, як способу підтримки емоційної рівноваги. Проте, за результатами дослідження взаємозв'язку рівня схильності до залежностей та перфекціонізму у спортсменів різного рівня професійної майстерності, було виявлено, що лише 10% спортсменів із різним рівнем прояву перфекціонізму мають схильність до залежностей за результатами «Методики діагностики схильності до 13 видів адикцій» Г. Лозової, а саме це проявляється через телевізійну, любовну залежність і залежність від здорового способу життя, що, певною мірою, може компенсувати психоемоційну напругу від професійної діяльності.

Висновки. Психологічне здоров'я визначається як стан психологічного комфорту особистості, почуття внутрішнього балансу та гармонійності, здатності долати стрес і реалізовувати особистісний потенціал. Основними рисами психологічно здорової людини є особистісна зрілість, відповідальність, спрямованість до аутентичності, здатність до самоконтролю та цілісність. Специфіка спортивної діяльності спонукає звернути увагу на психологічне здоров'я спортсменів різної професійної кваліфікації, адже професійне заняття спортом передбачає наявність високих стандартів та вимог, що є стресовим чинником для спортсменів.

Гузенко І. М.

Психологічне благополуччя військовослужбовців і

чинники, що впливають на нього

Одним із важливих чинників здорового функціонування особистості є його психологічне благополуччя. У сучасних умовах актуальність цієї теми викликає живий